

Elfizetési árak helyben és vidéken:

Egy évre	12 korona
Félévre	6 korona
Negyedévre	3 korona
Egyes szám ára	12 fillér.

Megjelenik vasárnap és csütörtök reggel.

HATÁRŐR

= UJVIDÉK, 1909. =

július 25. vasárnap

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Ujvidék, Petőfi-utca 47. szám.
ahová a lap szellemi s anyagi részét
illető közlemények intézendők.
Ilyen közleményeket és megkereséseket
lapunk nyomdája is elfogad.

AZ ORSZÁGOS FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS PÁRT DÉLVIDÉKI HIVATALOS LAPJA.

Lapvezér: Teleki Arvéd gróf.

Csendélet a politikában.

—, július 23.

(P.) Ebbe a mi undok, visszataszító és szinte lehetetlen, vegetáló és előré megszábotott határidőig haldokló politikai világunkba egy kis pillanatra életelixirt injektált néhány szenzációs esemény. A Clemenceau vaskezü kormányának bukása, a zágrábi per vádlottainak védelmezése a francia újságírói gárda által, a pénzügyminiszter ominosus Makray-féle csendes birtokvétele az állam számára: szinte észrevétel nélkül is egy kis magunkbaszállást követelnek. És ebben a ránk erőszakolt filozófiában mennyi keserűség, mennyi gyűlölet ébred az elfordult politikai világunk ellen.

Ime: itt van a Clemenceau kormány dicsősgélteljes bukása. Mert a mi szemünkben az ilyen bukást csak dicsőségesnek láthatjuk. Mi előttünk, akik dicsekedni szoktunk évezredes, parlamentáris alkotmányunkkal, akik állandóan megköveteljük az európai közvéleménytől — oh mennyire sülyedtünk szemében — hogy bennünket alkotmányosság szempontjából állandóan az angolok mellé állítsanak, ime nekünk csodálattal kell tekintenünk Franciország felé, a nyughatatlan és a gyöngö talapzaton álló köztársasági alkotmány felé, amelyben egy véletlen szavazás eredményeképp Clemenceau, a vasmarku miniszterelnök csak annyit mondhat: Je m'en vais! Milyen undor fog el bennünket, ha ezt a tökéletes parlamentarizmust összehasonlítjuk a mi évezredes, annyi dicsősgélteljes jelzéssel ellátott, de valóban csak papírosalkotmányuunkkal, ahol a törvény, az alkotmányosság szellemének, ennek legelőkelőbb paragrafusának sem tudunk érvényt szerezni. Itt egy egyszerű szavazás megbuktatja azt a férfit, akit mi a béke fegyvereivel dolgozó második Napoleonnak mernénk nevezni; aki aránylag rövid kormányzatával századokra vitte előre a meggyöngült Franciaországot, megerősítette őt a külpolitikai helyzetben a reakcionáriusok leveretésével, az egyháznak az államtól való szigorú, következetes és vissza nem tartható elválasztásával, valódi szociális érzéssel felruházva modern és társadalmi intézményeket létesített: igen, ennek a férfinak és vele ennek a kor-

mánynak mennie kellett azért, mert egy oly kérdésben, amiért parlamentáris felelősségre nem is lett volna vonható, gyengének mutatkozott.

Je m'en vais-vel válaszolt ott a parlamentáris kormány. Ezt a fogalmat a mi kormányelnökünk úgy látszik nem ösmeri, akinek már számtalanszor lett volna alkalma — mert adatott — odakiáltani a magyar képviselőháznak: Megyek. És mikor már midannyian reméltük, hogy el fogja kiáltani a megkönnyebítő szót, akkor is úgy szólt: „Maradok”. Maradt és maradásával elposványított mindent a közéletben és mostanában Makray-féle birtokvételekről tudjuk, hogy él a kormány és dolgozik.

És az a gyalázatos komédia, amit odalenn Zágrábban szégyenszemre ország-világ előtt folytatnak le a magyar korona címere alatt. Most, amikor a francia újságírók hívják fel a magyar sajtó figyelmét erre a lelki és testi inkvizíciós perre és ez a magyar sajtó szégyenteljesen feljajdul és tiltakozik az osztrák galádság ellen: mi jóleső érzéssel konstatáljuk, hogy a Határőr volt az egyedüli a magyar sajtóban, amely ezen a délvidéken, ismerve a viszonyokat, állandóan és a legerélyesebben tiltakozott azon jogtalanságok, üldözések és szenvedések ellen, amelyben ennek a pernek legnagyobb részét ártatlanul lefogott vádlottai részesítik. A Határőr állandóan tiltakozott az Accurtik gyalázatos ténykedése ellen és az ország figyelmét iparkodott rávonni arra a nagy népgyűlésre, melyet nemrégiben a szerb nép rendezett Ujvidéken.

A mi szavunk gyenge volt felébreszteni a magyar sajtót; és most a tekintélyes francia újságírói gárdától kell szótlanul és hálásan zsebre vágni azt a pofont, melyet az „Otthon”-hoz címzett sürgönyében a magyar újságírásnak adott.

Mi éreztük és láttuk, hogy a külföld bármennyire is meglátja ebben a részleteiben és egészében is undorító perben az osztrák uralomnak elpusztíthatatlan és mindig visszatérő lidércfényét, mely Ausztriából, bizonyos mocsaras vidékekről elszabadulva, lekerült most Zágrábba, a szégyenben Magyarország-nak is osztózkodnia kell. Mi már régebben olvastuk a külföldi nagy államférfiaknak és politikusoknak megnyilatkozásait, melyek e perre vonatkoztak és a melyek szinte csodálattal emlékeztek meg arról, hogy a szabadság orszá-

gában ilyen üldözött pert le lehet folytatni. Még jó, hogy külföldön nem tudják, mennyire a rabszolgaság tanyája lett a szabadság országa...

Keserves, lesújtó ez a helyzet. És ebben a szörnyű, elernyedtt állapotban, csak egy vigasztalót látunk és tudunk.

A sötét éjszakában egy csillagot látunk fényleni. El fog jönni ennek a fényes csillagnak az országa. Amikor ez a csillag a maga állandó világító fényével keserves harcra kél a fekete éjszakának mindent eltakaró sötétségével. És győzedelmes csatában rohannak előre, csak előre a világosság bajnokai.

És tudjuk, hogy a hová most sok hamut hintettek, ott alant ég még a parázs. Hogy a mikor vihar kerekedik és a pusztító orkán elseper minden gyenge anyagot: szabadon és ragyogóan és dicsőségesen fellángol az új életre kelt tűz.

Hogy hiába való minden aknamunka és hiábavaló minden elposványosítás és céltalan minden temetés és eredménytelen minden alkuvás: ez a nemzet a maga őseréjével fogja szétszaggatni a reá rakott bilincseket és az elemek erejével fog az utból, a szabad fejlődés és haladás útjából elpusztítani minden akadályt, minden fekete lelket.

Rendkívüli közgyűlés.

Vár. törvényhatóságunk e hó 21-én — főispán távollétében Dr. Demetrovics Vladimir polgármester elnöklete alatt — rendkívüli közgyűlést tartott, melynek egybehívását a *szemészeti pavillon* munkálatainak sürgőssége tette szükségessé. A biz. tagok kisebb számban voltak jelen, de a jelenvoltak annál nagyobb érdeklődéssel, sűrű felszólalásokkal és indítványokkal vettek részt a tanácskozásban, elannyira, hogy a 9, illetőleg — terület elidegenítése iránti 3 kérvénynek jövő közgyűlésre való halasztása miatt — 6 pontból álló napirend letárgyalása 3 óra hosszat, esti 7 óráig tartott.

A futaki, pirosi és temerini *vámsorompók kihelyezése* iránti korábbi közgyűlési határozatot a keresk. miniszter jóváhagyja, de kiegészítéseképp a régi sorompóktól az új sorompókig terjedő uttest kikövezését kívánja, ami el is határozatik.

A *szemészeti pavillon* munkálatainak tárgyában a tanács jelenti, hogy a min. jóváhagyás után az árlejtés kiiratott s az kedvező eredménnyel járt. A tervező ajánlata alapján a tanács a következő vállalkozóknak javasolja az egyes munkák kiadását: 1) a föld, kőműves, elhelyező és vasmunka Pekló-Linaries 37,725

BOGDÁNY és TÁRSA

Budapest,
VI. Dalnok-utca 12. sz.
Telefon 988.

Központi fűtés, szellőztetés, vízvezeték, csatornázás és világítás berendező vállalat.

Ujvidék, Tököly Imre-utca 11. Telefon 219.

KRON KÁROLY FIA

cég Ujvidéken tisztelettel értesíti n. é. vevőit, hogy a nyári ujdonságok langeselyem szövetekben: mint Eolienne, pouplin, ottoman, marquissette, valamint batistok, ruhavásznak, shantung, tussor, foulard, madeirahimzések, sima és himzett piquékelmék, francia percaikok és delainek-beleértve a legutolsó hetek kreációit is — raktárra érkeztek és a cég nagyszámu kirakataiban kerülnek folytatólagosan kiállításra.

k. 87 f. vállalati összegben, 2) a vasbeton munka Walla rtg. 19,879 k. 80 f., 3) ácsmunka Pekló-Linaries 6175 k. 91 f., 4) tetőfedő munka Eternit művek 3344 k. 64 f., 5) bádigos munka Pekló-Linaries 1463 k. 07 f., 6) műkö 2036 k. 12 f. és 7) betonburkoló munka 5653 k. 44 f. Walla rtg., 8) hézagmentes aszbeszt Fónagy és társai 3681 k. 23 f., 9) aszfalt elszigetelő lemezszállítás Pekló-Linaries 165 k. 48 f., 10) Email festés Hodoványi Andor 2252 k. 23., 11) asztalos munka Szűcs Nándor 6123 k. 73 f., 12) lakatos munka Bernold Lipót 6438 k. 80 f., 13) mázoló munka Schmidt Rezső 1647 k. 64 f., 14) üveges munka Vogel Henrik 2993 k. 49 f., 15) redőnyös munka Paschka és Gömöri cég 422 k. 97 f., fűtés berendezése Biró M. Albert 9424 k. 43 f. ajánlati összegből 10% engedménnyel, 17) vízvezeték Bogdány és tsa 8877 k. 10 f.-ből 14% engedm., 18) villamos világítás Loker Vilmos 2512 k. 97 f. 19% engedm. = 2035 k. 51 f., 19) kéményépítés Eggenberger Szilveszter 3000 k. ajánlati összegben. Lovrekovics F., Paul Keresztély, Dr. Königstädler O., Vilitz M., Dr. Kubinyi K. felszólalása és Orbán Ignác felvilágosítása után Dr. Gál Ödönnel szemben a tanács javaslatát a többség magáévá teszi s kimondatik egyúttal annak azonnali végrehajtása.

A közvilágítás kiterjesztésének kérdése is hosszabb vitát provokált. Lovrekovics F. mindenek előtt tudni kívánja, mely utcákra terjesztetik ki a tervbe vett világítás és a többi biz. tagokkal együtt helyesléssel veszi tudomásul Orbán választát, mely szerint a jelenleg petroleum-lámpával ellátott, vagy teljes világítás nélküli utcák, sőt az oborok is felvétetnek. A tanács javaslatát Gály J., Pekló B. Dr. Gál Ö., Vilitz M. örömmel fogadják, de Dr. Kubinyi K. határozottan állást foglal ellene s hosszabb beszédben a tervezett villanyvilágítás helyett az olcsóbb Auerégők alkalmazását kívánva, a tárgy napirendről levételét indítványozza azzal, hogy a tanács szakszerű előterjesztést tegyen az iránt, hol alkalmaztassanak izzó vagy ivlámpák és hol Auer-égők. A többség a tanács javaslatát — tehát villanyvilágítást, még pedig izzó lámpákat — fogadja el.

Bár nem szívesen, de a nyert felvilágosítás után, hogy a jelenlegi gőzhenger — mely már vételkor régi volt, teljesen hasznavehetetlen s tekintettel a már kész és még készülő utakhoz való szükségességet, új gőzhenger beszerzését határozza el a közgyűlés és e célra 16,000 k., illetve a mostani becsérlése mellett 14,500 k. szavaz meg.

Élénk vitát keltett a nagyrét felmérése és a többi városi birtokok törzskönyvezése iránti tanácsi előterjesztés is, melynek kapcsán Lovrekovics F. igen helyesen utal arra, hogy a mérnöki hivatal azért lett teljesen újja szervezve s nagy mérnöki létszámmal ellátva, hogy ne kelljen minden speciális mérnöki kérdésnél a költséges külerőkhez fordulni, s mégis minduntalan tapasztalja, hogy a mérnöki hivatal újabb meg újabb külsegítséget kér, pedig Orbán J. körülbelül 1 év előtt a közgyűlési teremben a biz. tagok éljenzése mellett vállalkozott a folyamatosan levő nagyobb művek (pd. vízvezeték, próbakut, felmérés, törzskönyvezés) elkészítésére. A pol-

gármester kimutatja a törzskönyvezésnek mint a gazdasági élet mellőzhetlen alapjának szükségességét, annak történetét is adja és bejelenti, hogy ez év végéig el is készül. A tanács javaslatára e címen — csak is a kül területre alkalmazandó helybeli mérnök munkálatai díjazására 6000 k. szavaz meg a közgyűlés, melyet főleg azon szempont vezérel, hogy rendkívül fontos, életbevágó munkáról, t. i. a 800 holdnyi nagyrét s a 6200 h. többi vár. birtokok felméréséről és törzskönyvezéséről van szó.

Az utolsó pontot 75 aláíróknak az iránti kérelme képezte, hogy a kirakodó vásár az állatvásár helyére ismét visszahelyeztessék. Paul Ker. csodálkozik, hogy 4—5 ember érdekében és miatt a közgyűlés egy korábbi határozatát megváltoztassa, mikor arra szükség sincs s mikor az aláírások szerzésének könnyüségével a 75 aláíró közt alig néhányan kívánják komolyan a visszahelyezést. Dr. Königstädler a kérelmezők mellett foglal állást s a vásárlók is eladók összesítését hangsúlyozva, a vásár fogalmából kimutatja, hogy első sorban a vidékinek kell a vásár, de az bizony nem fog kétfelé menni azért, hogy jó vásár után vásároljon is. Ludwig J. az állatvásár helye körüli mizeriákra utal, míg Dr. Kubinyi a legfontosabb szempontot, a közegészségügyit kívánja első sorban és mindenek felett itt is alkalmaztatni. Pekló B. az alkotmány-utca kinyitását kívánja, mivel az állatvásár most csak egy felől közelíthető meg. A többség a kirakodó vásár jelenlegi helyének megtartása mellett dönt, de nem zárkozik el, sőt szükségesnek tartja, hogy a jelenleg két felé megosztott vásár egyesítésére megfelelő, alkalmas helyről gondoskodás történjék.

Ujvidék tíz milliós kölcsöne

cím alatt az U. K. legutóbbi számában Mayer József törvényhatósági bizottsági tag reflektál a Határőrnek vasárnapi számában a kölcsönről szólott cikkére. Ebben a cikkben ha nem is expressis verbis, hanem a sorok között, sejtetésként, olyat látszik az én soraimnak imputálni, mintha azok valamely pályázó érdekét szolgálnák. Ha ezen az úton követni kívánám, az ilyen „sejtetés”-re nekem esetleg alkalmasabb körülmény állana rendelkezésre, mert hiszen köztudomású, hogy Dombóváry Géza dr. budapesti ügyvédet, akinek Ujvidék város tanácsa 25,000 korona provizióslevél kiadása mellett meghatalmazást adott kölcsön szerzésére, Mayer József urhoz közeli rokoni kötelekek fűzik. De amint nem tartjuk a közügyért dolgozó újságíró komolyságával összeegyeztethetőnek azt, hogy pusztán véletlen körülményből az érdekeltség vádját kovácsolhassuk, azonképpen mi is hasonló komoly magatartást remélünk másoktól akkor, midőn azok a mi ugyanazon városi ügyben megirt cikkünket kritizálják. Valamiként feltesszük másról azt, hogy kizárólag a közügy lebeg az író szeme előtt, azonképpen mi is igen szívesen látnók, hogy mások még a sorok között, sejtetés alakjában sem irjanak

rólunk olyat, mintha bennünket nem ugyanezen rúgók indítanának a közügyről írásra, mint másokat. Ami ennek a cikknek a lényegét illeti: az természetes és annak hirdetésével az U. K. egy kissé elkésett, csak az az ajánlat fogadható el, mely a városnak legkedvezőbb. Csakis az.

A cikk mellékesnek tartja azt, hogy 50, vagy hetven esztendőre veszi-e fel a város a kölcsönt. Mi elsőrendűnek tartjuk az előző cikkünkben foglalt érveknél fogva és csakis félreértettük cikkünket azok, akik azt hiszik, hogy mi ezt a 70 esztendőt csakis a kereskedelmi banknak gönöljük. Gönöljük mi azt a többieknek is és naiv uzsoraadomákkal nem lehet annak a lényegét elvenni, hogy a városnak komolyan kell foglalkozni azzal az eszmével, hogy ezt a kölcsönt 70 esztendőre vegye fel. Ha pedig a meghatalmazottaknak, oly meghatalmazást adott volna a város, mely egy 50 esztendő amortizációs kölcsön beszerzésére szól, akkor ezek helyébe mást kell adni. Nehogy ugy látszék, mintha ezzel azoknak, akik jutalomdíj kikötése mellett vállalkoztak kölcsön beszerzésére, a „pályázatból” való kizárása célozottnék.

Futólagosan olvasta el a cikkirő cikkünket, amit az idézőjel között közölt „egy kis tized” szavakból látunk. Ott tudniillik majdnem szóról-szóra idéztük azokat a szavakat, melyeket a város szempontjából előttünk legilletékesebb tényező mondott, hogy ha megkaptuk az országgyűléstől a városi kötvényekre az adómentességet, akkor is esetleg egy kis tizeddel léssen olcsóbb. Vagyis ha megkaptuk az adómentességet. Ki garantálhatja? Mi a mai politikai viszonyok mellett nem. És akkor sem biztos, hogy kedvezőbb lesz a titkos ajánlat. De ha kedvezőbb lesz, egy szó sem íródott arról, hogy akkor nem ez az ajánlat fogadtatnék el.

Kellometlenül érintett ez a hang bennünket Mayer József ur részéről, mert ebből a cikkből olyan csendes újmutatások látszóttak. Semmiképp sem voltak szükségesek; mi ezt a kérdést egészen objektíve tárgyaltuk — hiszen nem tettünk egyebet, mint objektív, illetékes tényezők ismertetésével foglalkoztunk — ez a cikk és a hozzá hasonló pedig ettől az úttól nem fognak bennünket eltéríteni. (P.)

Tanügy.

Iskolai Értesítő.

V.

A helybeli g. kel. szerb főgimnázium Értesítőjét 88 oldalnyi terjedelemben Pusibrk Vazul tette közzé. Az Értesítőt J. értekezése vezeti be, a melyben Pajevits Arzén és felesége Anka emlékének áldoz a szerző néhány sort. Tudvalevőleg mindketten a gimnázium részére jelentékeny alapítványokat tettek. A felügyelő és fentartó hatósággal megismerkedvén, a tanári testületet mutatja be az Értesítő. Ennek az igazgatón kívül tagja volt 12 rendes, 3 helyettes, 1 torna- és 1 ének- és zenetanár.

Ezenkívül 1 kisegítő bemutatás irásbeli do a magyar denesetre fejezet a gyak tanít tatása ntá az Értesít tanári kö Szép eme dezésű ér vatalos re hivatva k tanulókná istentiszte bályrende kező: be 5068 k. 5 jelen évi 96 f., felt egészségü volt 8644 radvány 4 egészsé alap vag jevits ala náziumi fillér. Az A Dr. K 32 f. Kü elhalt n Maksin S Érettségi szor volt lommal Antal, a umot Dr viselte. javító vi javított e hóban je hora eg rendkivü gora, vi zetek y zett ösz alaphól értékbe 2546 k. éven á lomban intézetb nó. Év Csak sz 204. A gyarul. tanuló, szerüt elömen eszerint (78.23% tárgybo vizsgálésre u voltak: 27., ap márc. 2 teremb nak fé Zsivojn ményét beszéd ösztönd tudniva

Ezenkívül még 3 hitoktató, 1 iskolaorvos és 1 kisegítő énektanító működött. A tananyag bemutatása után, a szerb nyelvből feladott írásbeli dolgozatokat találjuk megemlítve, bár a magyar nyelvi dolgozatok témáira is mindenestre utalni lehetett volna. A következő fejezet a tankönyvekről számol be. A tantárgyak tanítására fordított heti óraszám bemutatása után a szertárak gyarapodására tér át az Értesítő. Jelentékeny szaporodást látunk a tanári könyvtárban minden tudományágnál. Szép emelkedést tüntet fel a gazdag berendezésű éremtár is. Az évközben érkezett hivatalos rendeletek szintén érdeklődést vannak hivatva kelteni. Különösen említésre méltó a tanulóknak a különféle temetéseken és gyászistentiszteleteken való részvételéről szóló szabályrendelet. A beszedaalap állása a következő: bevétel 29596 k. 84 f., évi kiadás 5068 k. 51., marad tisztán 24528 k. 33 f. A jelen évi bezzeda jövedelme tisztán 4295 k. 96 f., felülfizetés 104 községből folyt be. Az egészségügyi alapnak 1908. folyamán bevétele volt 8644 k. 42 f., kiadás 2674 k. 32 f., maradvány tehát 5970 k. 10 f. Az iskolaorvos 4 egészségügyi előadást tartott. A gimnáziumi alap vagyona tisztán 513,457 k. 57 f. A Pájevits alap vagyona 430,996 k. 93 f., a gimnáziumi összalap vagyona 960,454 korona 50 fillér. Az „Athanasz”-alap vagyona 55373 k. A Dr. Krsztics Nikola alap vagyona 2423 k. 32 f. Külön lapot szentel az Értesítő három elhalt növendékének, Koszovác Gábornak, Maksin Simonnak és Obradovits Predrágnak. Érettségi vizsgálat a lefolyt tanévben háromszor volt az intézetben, mind a három alkalommal az egyházi felügyelőséget Hadzsits Antal, a vallás- és közoktatásügyi miniszteriumot Dr. Margalits Ede egyetemi tanár képviselte. Szeptemberben jelesen éret 1, éret 4, javító vizsgálatra utasított 1, decemberben javított és így éretnek nyilvánított 1. Junius hóban jelesen éret 5, jól éret 13, éret 7, 2 óra egy-egy tárgyból visszavetett 3. Mint rendkívüli tárgyak szerepeltek: a hegedű, zongora, vivás és nyolchangu karének. Az intézetnek volt 25 ösztöndíjas tanulója. Az élvezeti ösztöndíjak értéke 8794 k. A beszeda alapból segélyt kapott 20 tanuló 4380 kor. értékben. Egyéb segélyben részesült 14 tanuló 2546 k. 62 f., élelmezést nyert az egész tanévben át jötevé adakozóknál 2 tanuló. Jutalomban részesült 2 tanuló 20 k. értékben. Az intézetben beiratkozott 480 tanuló, köztük 4 nő. Év végén maradt 441 tanuló, köztük 4 nő. Csak szerbül tudott 168, magyarul is tudott 204. A VIII. osztály tanulói mind tudtak magyarul. A viseletből jó érdemjegyet nyert 233 tanuló, szabályszerűt 181, kevésbé szabályszerűt 17. Jeles előmenetelt tanúsított 22, jó előmenetelt 83, elégséges előmenetelt 240, eszerint felsőbb osztályba felléphet 345 = (78,23%), egy tárgyból megbukott 40, két tárgyból 29, több tárgyból 27, eszerint javító vizsgálatot tehet 40 = (9,08%), osztályismétlésre utasított 56 = (12,69%). Ünnepek voltak: szept. 20-án, okt. 4-én, nov. 19., jan. 27., ápr. 29., jnn. 22., házihangverseny volt márc. 20. és jun. 20-án. Január 27-én a diszteremben Pájevits Arzénnek és nejeének Ankanak fényképeit leplezték le, amely alkalommal Zsivojnovits János saját szerzeményű költeményét szavalta, az igazgató pedig alkalmi beszédet mondott. Végül a Gereszky Athanasz ösztöndíjra való pályázattal és a jövő évi tudnivalókkal ismerkedünk meg.

Aratás idején.

Nagy reményekkel, sok várakozással eltelten várja a gazda, valjon a földjébe vetett mag, pénz és idő megtérül-e s valjon fáradságos munkájának meglesze-e a kívánt sikere és eredménye? Reményei és kilátásai legyenek bármennyire kecsegtetők: még az utolsó pillanatban közvetlenül az aratás megkezdése előtt is aggodó félelemmel lesi, valjon egész évi munkájának szépen kecsegtető eredményét nem-e apasztja meg, nem-e silányítja az aratás idején beálló rossz időjárás. Minél szebbek és kecsegtetőbbek a gazda kilátásai, annál nagyobb az aggodalma mindaddig, míg le nem aratta termését.

Az idén a kilátások, legalább a Bácskában és Bánátban eléggé kecsegtetőek voltak s bár a vetések nem mind első minőségűek, nem mindenütt kitünők, de jóközép termés várható és minthogy az árak igen magasak, a jóközép termés is jó eredményt jelent.

Egyrészt előny, másrészt azonban hátrány, hogy a fent elmondottak hazánknak csak egy részére vonatkoznak, mert az egész országot illetőleg, elszomorító, hogy a földművelésügyi miniszteriumhoz beérkezett gazdasági tudósítások alapján, a termésbecslések nem nyújtanak kedvező eredményt, mert az idei buza-termés körül elért összeredmény sokkal kisebb, körülbelül 8 millió métermárával kevesebb, mint a tavali. Hozzájárul, hogy a külföldről érkező hírek is többnyire gyenge terméskilátásokkal kecsegtetnek s mindeme körülmények okozzák, hogy a drágaság folyton emelkedik. Rosszak a kilátások a szegényebb néposztályra, rosszak a kisebb fizetési tisztségviselőkre nézve is. Nemcsak drága a buza és kenyér, drága minden élelmezési és egyéb cikk, ezzel szemben pedig az életigények egyre nagyobbodnak.

Örvendetes ugyan az a körülmény, hogy a földmives nem kénytelen többé szép áruján, kitünő terményein potom áron tudni s reméljük, hogy a régi alacsony árak nem fognak ismét visszatérni, ami különben a már is tulmagas közterhek és munkabérek mellett elviselhetetlen lenne, mindazonáltal az általános drágaság nyomásztólag, kétségbeejtőleg hat a mindennapi életre. A létért való küzdelem, a megélhetés nagyon, de nagyon megnehezült.

Bácskai gazdasági viszonyaink szempontjából boldogoknak vallhatjuk magunkat, szerencsének mondhatjuk, hogy kitünő termőföldjeink vannak, azonban a közjó szempontjából ismételten hangsúlyoznunk kell, rá kell mutatnunk, hogy államgazdaságunk egyoldalú. Ipar, kereskedelem, művészet, szóval minden a jó terméstől függ és ha nem kapunk májusban országos esőt, gazdaságilag ismét egy egész évre tönkre vagyunk silányítva.

Hiába hangoztatjuk untalan, hogy a gazdáknak intenzívebb gazdálkodást kell végezniök. Résziut a körülmények, a munkás-mizériák okai annak, hogy a földmives nem mer nagyobb beruházásokra vállalkozni, de másrészt meg gazdáink indokolatlan, túlnagy konzervativizmusa is hibás benne.

Ismét és ismét annak a nem eléggé sokszor megismételhető szomorú ténynek konstataálására kell visszatérnünk, hogy céltudatos, versenyképes, erős ipar hiányzik nálunk. Az ipar teljesen független az időjárás változandóságától, szeszélyeitől és azért iparilag fejlődött országokban nincs is az az aggodás és kétségbeesés, mint nálunk, ha az eső elmarad.

Az utóbbi évek tanulságai, igazságai eléggé világosan és nyíltan beszélnek, de sajnos,

még mindig nem látjuk be, hogy azokat megszívlelni és követni is kell. Mindaddig, míg életerős, fejlett ipart nem teremtünk, a régi gazdasági bajok nem szűnnek, de megmaradnak a kisebb-nagyobb mértékben megújulnak.

HIREK.

Kinevezés. A vallás- és közoktatásügyi miniszter *Niedermayer* Gyula újvidéki felső kereskedelmi iskolai r. tanárt ugyanezen iskolához igazgatóvá nevezte ki a VII. fizetési osztályba. E kinevezés arra érdemes tanférfit ér, akinek őszintén gratulálunk.

Kiskő-burkolat. Az utcák burkolata fontos szerepet játszik a városok háztartásában: a megfelelő anyag és burkolatnem helyes megválasztásával sok pénzt lehet megtakarítani, viszont pedig nagy összegeket elpazarolni, ha *látszólag olcsó* burkolatot alkalmaznak, mint pd. macadamot mely nemcsak sok port és sarat okoz, de a fentartási költségeket tekintve, sokkal drágább, mint egy jó burkolat. Belátta azt a mérnöki hivatalunk és a kövezési-bizottság már évek előtt, midőn elhatározta, hogy áttér a *kiskő*-burkolatra, mely csakis elsőrendű anyagból, bazaltból vagy gránitból készült, tetszetős külsejű, zajtalan és fentartási költséget alig okoz. Sok előnye miatt a kereskedelemügyi miniszterium évek óta kiskővel burkoltatja az állami utak átkelelési szakaszait, de ugyanezt tette és teszi sok törvényhatóság is. Minthogy pedig mindenütt kitünően bevált, alkalmaztatása rohamosan terjed. Alépitményül szolgál a régi macadam-ut, vagy ha az nincs, beton alap. A Magyar stb. utcák macadam-burkolata annak idején már azon célzattal készült, hogy idővel kiskő-burkolat következzen. A városi mérnöki hivatal, mielőtt végleg rátérne e burkolatra, a nagyforgalmu Athanasz-kovics utcát, valamint annak folytatását a haltéren át, kiskővel burkoltatja. Ha itt is oly kitünően beválik, mint a többi városokban, úgy nagy mérvben alkalmazza s akkor majd megszűnik a sár- és pormizéria, de forgalmi zavar sem lesz, mert nem kell minduntalan javítani.

Elöléptetés. Eichner Zsigmond újvidéki felső keresk. iskolai r. tanár jelenlegi állomáshelyén a VIII. fizetési osztályba lépett elő.

Kinevezés. Az igazságügyminiszter Dr. Balás P. Elemér *újvidéki* kir. törvényszéki jegyzőt a szegedi kir. törvényszékhez telekkönyvvezetővé nevezte ki.

Nagy szerencsétlenség a villamostelepen. Szombaton délután szerencsétlenség történt a villamostársaságnak a limanon levő telepén. Ebéd utáni szórakozásul a munkások közül 6—8-an bementek a külömben hős levegőjű gépházba, ahol a daruk láncába beleakasztódva, hintáztak. Mivel azonban a daru egyik oldalára igen sokan kapaszkodtak, a daru a sinekről leugrott és óriási zuhanással a padlóra szakadt. A többi munkások még idejében elugrottak, de *Bányai* Lajos újvidéki és Fentz Antal péterváradí segédet elkapták és maga alátemette. *Bányai* állán és a hátán szenvedett súlyos sérüléseket, míg a szegény Fentznek a lábát lyukasztotta körösztül. A csont is eltört. A szerencsétlenség színhelyén rövidesen megjelent *Vasdényei* Gábor rendőrkapitány és Koda Döme ker. orvos, aki a sebesülteket ellátta és azután bevitték őket mentőkocsin a kórházba. A daru természetesen. összetört.

A táviratok nyelve. A kereskedelmi miniszternek volt egy rendelete, amely szerint

a telefonigazgatóságnál letéttel rendelkező előfizetők csakis magyar nyelvű táviratot adhattak fel. Ezt a rendelkezést a kereskedők károsnak érezték és kérték a minisztert, hogy változtassa meg. A miniszter most újabb rendeletet bocsátott ki, amely szerint a telefonon bemondott *külföldi* táviratokat bármilyen nyelven lehet szövegezni, az idegen nyelvű távirat azonban ötven szónál több nem lehet. A *belföldi* forgalomban a telefon útján bemondott táviratok szövege kizárólagosan csak magyar lehet, *Horvátországba* szóló távirat magyar vagy horvát, *Fiume* területére szóló pedig magyar vagy olasz.

Mozi részvénytársaság Ujvidéken. Szinte örömmel halljuk, hogy Ujvidéken is állandó otthont talál majd a XX. század mesés találmánya, a magyar népnek kedvelt szórakozója: a *mozi*. Amely intézmény az ilyen kedves becéző névre tud szert tenni, az közel férközött az emberek szívéhez. Az ujvidéki mozgó fényképszínház otthona *Adamovich* Sándor ügyvéd orsz. képviselő főtéri házában lesz, ahol egy részvénytársaság modern felszerelésű „színházat” épít. Szombaton kerültek a tervek bemutatásra a városi építészeti bizottságban és minden jel után ítélve rövidesen már a városban fogjuk csodálni a Niagara zuhatagot és a Tevekirándulást Afrikában.

Anyakönyvi hír. Az ujvidéki anyakönyv hivatalnál e hó 16—23-ig bejelentett születések 16, még pedig 7 fiu, 9 leány, meghalt 12.

Lövészet. A polg. lövöldében e hó 15-én rendezett *gyertyalövészet* alkalmával 690 lövés tétetett és díjnyertes lón, még pedig a) mély lövésért: Emberi M., Hesz Fr., Weichert M., Witz F., Massong, Lobenstein K. (négyes) és Derner L. (hármás), b) találó lövésért: Hesz F., $\frac{12}{30}$, Witz F. $\frac{9}{17}$, Weichert M. $\frac{7}{16}$, Lobenstein K. $\frac{7}{14}$. — Vasárnap, jul. 18-án 390 lövés tétetett és díjat nyert: Stoy V. $\frac{9}{31}$, Hesz Fr. $\frac{6}{10}$, Witz F. $\frac{4}{16}$, Weichert M. $\frac{4}{12}$, Lobenstein K. $\frac{3}{8}$, mély lövésért: Weichert M. (X), Witz F., ifj. Zanbauer (IX), Hesz Fr., Derner L. (VIII). — Ma vasárnap, jul. 25-én az 5 körü, 150 m. távol rendes céllapokra lőnek.

Amerikai gyémántkirály világkörüli utazásából Ujvidékre érkezett és a világ legjobb és legsikerültebb amerikai és párisi gyémánt és ékszer utánzatokból Kossuth Lajos-utca 37. szám alatt a Winkle-féle palotában egy gyémánt ékszer kiállítást rendezett. Eladásra kerülnek: több mint 100.000 darab gyűrűk, brüssok, nyaktűk, fülbevalók, kolyék, karcsatok, kézelő gombok. kalaptűk, cigaretta szópókák, férfi és női doublé láncok stb. Az összes árak rendkívül mélyen leszállított árban adatnak el. Ami minden más világvárosban 8 koronába került, itt most csak 3 korona. Amerikai Roskopf órák láncsal együtt 6 korona.

Házasság. Cselikovics Rudolf volt szabadkai kereskedő Ujvidéken megesküdött Friedmann Janka kisasszonnyal.

A kereskedők és iparosok figyelmébe ajánlja a temesvári posta- és táviratigazgatóság, hogy a *konzuli* hivatalokhoz kereskedelmi ügyekben intézendő tudakozódásoknál a válasz bérmentesítésére, valamint kisebb összegeknek a konzuli hivatalokhoz juttatására a m. kir. postakongresszuson életbeléptetett s a legtöbb európai valamint igen sok tengerentúli állammal való forgalomban érvényes nemzetközi választékszerveket használják a külföldön rehezzen értékesíthető belföldi levélbélyegeink helyett. A konzuli hivatalokhoz intézett megke-

reséseket pedig helyesen bérmentesítsék, ne hogy e hivataloknak büntetési portókiadásokat okozzanak, melyekre azoknak fedezetük nincsen.

Leégett szeszgyár. Mint Zentáról jelentik, a csókai uradalom szeszgyár-telepe ismeretlen okból kigyult s teljesen leégett. A tűz pusztításához hozzájárult, hogy több robbanás történt. A kár óriási, de biztosítás folytán megtérül.

Közraktárak Baján. A csáktornyai közraktári vállalat Baján az államvasuti állomás közelében közraktárakat akar létesíteni.

Serlogavatas. Az óverbázi önk. tűzoltó testület a megyei tűzoltó szövetségnek Apatinban tartott közgyűlése alkalmával a versenyeken az I. díjat, egy ezüst serleget nyert. Ennek felavatási ünnepélyeképp nevezett tűzoltó testület e hó 25-én d. u. 2—4. diszgyakorlatot tart, utána pedig az Erzsébet-ligetbe vonul, hol a testület zenekara hangversenyez, mit esti 6 órakor a serleg felavatása, 8 órakor pedig Cabaret és táncmulatság követ.

Pénzbírság és elzárás. Az igazságügy-miniszter felelkezés kapcsán kimondotta, hogy a be nem hajtható *pénzbírság* (a pénzbüntetéstől eltérőleg) nem változtatható elzárásra.

A magyar nemzet Pádual Szent Antal temploma. A „Pádual Szent Antalról nevezett Zuglói Kápolnaegyesület”, mely a magyar nemzet Pádual Szt. Antal Templomának Budapesten, a Zuglóban leendő felépítését tűzte ki céljául, országos gyűjtésre kapott belügyminiszteri engedélyt, melyet a jövő hónapban megindítanak, hogy sz. Antalnak az egész országban élő tisztelői hozzájárulhassanak a templom felépítéséhez s így az valóban a magyar nemzet Pádual Szent Antal Temploma legyen. A gyűjtés iránt, melynek előkészítő munkálatai most vannak folyamatban, ország-szerte nagy érdeklődés mutatkozik. Az egyesület elnöksége a püspöki kar támogatását is kérte, a kitől máris hathatós támogatásban részesült. Nevezetesen Városhy Gyula kalocsai érsek 300 db., valamint gróf Zichy Gyula pécsi püspök 250 db. gyűjtőívét kért, egyházmegyéjükben való szétküldés végett. Vasary Kolos bibornok hercegprímás pedig értesítette az egyesület elnökségét, hogy legközelebb kiadandó főpásztori körlevelében a magyar nemzet Szent Antal Templomának érdekét főegyházmegyéje papságának s általa a híveknek, valamint a hitbuzgalmi egyesületeknek és társulatoknak partfogásába ajánlja s megengedte, hogy a folyó évnek valamelyik vasárnapján a főegyházmegye valamennyi templomában a magyar nemzet Szent Antal Temploma javára gyűjtés rendeztessék. A főváros összes templomaiban f. június 20-án rendezett gyűjtés is tekintélyes összeget jövedelmezett. Lovag Ember Károly, az egyesület elnöke, valamint Drégely Dezső titkár és Orosz Antal pénztáros nagy buzgalommal látják el az ügyben felhalmozódó teendőket. Az egyesületnek VII. Angol-utca 29. sz. alatti irodáját Drégely Dezső titkár vezeti, aki készséggel szolgál az ügyre vonatkozó mindenemű felvilágosítással.

Diana sósborszesz mint házlíster kapható az egész országban. Köztudomásu, hogy bedörzsölésekre a legalkalmasabb. Nagyon kellemes hűsítő. Az összes üzletekben fejbédörzsölésre és borotválkozás után arcfeccskendezésre az urak használják. A fájdalmakat azonnal csillapítja. Maszirozásra általánosan minden házban csakis *Diana sósborszeszt* használnak. Egy üveg 40 fillér.

Közgazdaság.

A Kőszegi-féle mótoros eke.

Büszkék lehetünk arra, hogy magyar ember találta fel azt a mótoros ekét, mely egész gazdálkodási rendszerünket rövidesen meg fogja változtatni s melynek segítségével nagyobb terméseket fogunk elérni.

Kőszegi-nek szabadalmazott ekéje nem is annyira eke, mint inkább kapáló gép, a mely tetszés szerinti mélységben oly finomra műveli el a földet, hogy kertben kapával sem lehet jobban elművelni. — Szerkezete annyira egyszerű, hogy semmiként sem lehet összehasonlítani azon gözeke kölösszusokkal, melyek újabb időben a legkülömbözőbb rendszerekben hoztak forgalomba. Egy hosszukás asztalhoz hasonlítható, amely négy széles talpu keréken mozog előre. Az asztal egy tetővel van ellátva s elülső részén van elhelyezve a kis méretű benzinmótor, a mely óránként kb. 1/2 korona ára benzint fogyaszt működés közben. A mótort által kifejtett erő átadatik részint a kerekeknek s a gép előre vitelére használtatik fel, részint pedig a kapaszerkezetnek, mely a gép hátsó részén az asztallap alatt nyer elhelyezést. Ezen kapaszerkezet forgásbáhozatalával egyidejűleg a gép is előre halad, a kapák pedig a felszakított földrézletet annyira elaprózzák, hogy az apró borsó, mogyoró nagyságban hull vissza eredeti helyére. De sőt a gép műtrágyaszóróval is ellátva van látva, a műtrágyát a kapák közé szórja be, a melyek oly módon keverik azt össze a földdel, hogy annak minden részében egyenletesen található az fel, tehát az egészen fiatal növényt épen úgy táplálja, mint a fejlődött, gyökérszettel bíró. Ez magában véve is rendkívül nagy előnye a gépnek, mert a szuperfoszfát alkalmazása ma minden gazdaságban nélkülözhetetlen, közönséges ekével való alászántására pedig nem a legjobb eljárás, mert az eke egy rétegben teszi le a műtrágyát, amelynek hasznát tehát csak akkor veheti a növény, ha gyökérszete odáig jut.

A Kőszegi-féle eke azonban nemcsak a műtrágyát szórja ki, de egyszersmind a vetőgépet is maga huzza, egyetlen ténykedésével tehát megszántja a talajt, beleszórja a műtrágyát és el is veti.

A Kőszegi ekével való szántás tehát rendkívül egyszerű és olcsó. A gépészen kívül egy emberre van szüksége, nem kell utána vizet, szemet hordatni, ami magában véve is igen nagy megtakarítás, pedig ára is kb. csak egyharmada annyi, mint a gözeké. — Szántani pedig ugyanannyit szánt, mint egy kettősrendszertű gözeke: egy-egy és egy félholdat óránként. Kerül pedig egy hold felszántása a gép amortizációjával együtt 51/2 koronába holdanként.

Az őszi vetéssel elért eredmények még nem állanak rendelkezésünkre, tavaszi vetésnél azonban mintegy 20—25% termésobbletet ígér a közönséges ekével végzett szántással szemben.

A f. évi augusztus havában Mezőhegyesen megtartandó ekeversenyen fogja csak meglátni a magyar gazdaközönség, hogy mit nyert a Kőszegi-féle ekében. A németek már tudják megbecsülni e páratlan értékű találmányt s Kőszegi szabadalmát németország részére már meg is vették s most kezdik gyártani Berlinben.

Köszönetnyilvánítás.

Hosszabb ideig távol lévén Ujvidékről, csak ma nyílt alkalmam arra, hogy mindazoknak, akik felejtetetlen férjem elhunytá alkal-

mából részve
ezen jóleső
köszönetem
keim nevébe
Özv. Far

Ha az e

akkor
örömet
és ime
utazha
osak a
drogór
ványpt
meglát
egészs
doni n
gával

Vezér
ra: V

Felel
I
Ig

MÁV. 2957

Pály

A máv
lyam- és te
jóival érke
árúknak a
csikból a
végzésére e
hirdetünk.

Az 1 k
kir. államva
vizi átrakoc
felirattal el
nem külön
iparengedel
október 1.
jobbparti
(VIII. Kere

Bánatp
pénzben, v
papirokban
táránál 190
Értékpapiro
den legutó
árfolyam s
névértékbe

Szóban
feltételek
kereskedel
59.), valan
irodájában
hetők, mie
hogy a felt
nézve egés
fogadják. A
zött határie
nak figyele

A máv
az ajánlatt
ajánlott e
hassannak.

Budap

cccccccc

Van s
szives tud
rodmat k
hol minde
nes és m
grammoka
big a legiz
nyosan ké

máhol részvétükkel megvizsgálni törekedtek, ezen jóleső magatartásukért őszinte és mély köszönetemet ez uton kinyilvánítom gyermekeim nevében is.

Özv. Farkashidai Molnár Gézané.

Nyilt-tér.

Ha az ember igazán örül valaminek.

akkor mindig bizonyosan megzavarja valami az örömet! Holnap például nyaralni akarunk menni és imé, Janesi és Erna úgy meghültek, hogy nem utazhatunk. — Ugyan dehogyan nem! Hozzasson csak a leggyorsabban a gyógyszer-tárból vagy a drogériából egy vagy két skatulya szodeni ásványpasztillát, de csak Fay-féle valódit és majd meglátja, hogy a gyerekek holnap frissek és egészségesek. Én különben sohasem utazom szodeni nélkül és én is jól teszi, ha szintén vizet magával néhány skatulyával. Hiszen csak 1 korona 25 fillér egy skatulya ára.

Vezérképviselő: Ausztria-Magyarország-
ra: W. Th. Guntzert, Wien, IV. Gr.
Neugasse, 17.

Felelős szerkesztő: Pap Sándor.

Laptulajdonos: Balla Árpád.

Igazgató: Zanbauer Ágoston.

Hirdetések.

MÁV. 29575. III. sz. 1909.

Pályázati hirdetés.

A máv Zimony állomásán a magyar folyam- és tengerhajózási részvénytársaság hajóival érkező, valamint az ezekkel továbbítandó áruknak a vasuti kocsikba, illetve vasuti kocsikból a hajóra való átrakási munkálatok végzésére ezennel nyilvános ajánlati tárgyalást hirdetünk.

Az 1 korona bélyeggel és „Ajánlat a m. kir. államvasutnak Zimony állomásán végzendő vízi átrakodási munkálatokra 29575 számhoz” felirattal ellátott, borítékba zárt és lepecsételt, nem különben a kellő okmányokkal (esetleg iparendély stb.) felszerelt ajánlatok 1909. október 1. déli 12. óráig a máv budapest-jobbparti üzletvezetőség titkári hivatalához (VIII. Kerepesi-ut 3.) nyújtandók be.

Bánatpénz fejében pedig 500 korona készpénzben, vagy állami letétre alkalmas értékpapirokban nevezett üzletvezetőség gyűjtőpénztáránál 1909. október 9. déli 12 óráig leteendő. Értékpapírok a budapesti, illetőleg bécsi tőzsdén legutóbb jegyzett, tíz nappal nem régebbi árfolyam szerinti értékben, de legfeljebb csak névértékben fognak számíttatni.

Szóban levő vízi átrakodásra vonatkozó feltételek ezen üzletvezetőség forgalmi és kereskedelmi osztályában (Kerepesi-ut 3. II. 59.), valamint Zimony állomásunk forgalmi irodájában a hivatalos órák alatt megtekinthetők, miért is ajánlattevőkről feltételezzük, hogy a feltételeket ismerik és azokat magukra nézve egész terjedelmükben kötelezőknek elfogadják. A feltételektől eltérő, vagy a kitűzött határidőn túl érkezett ajánlatok nem fognak figyelembe vétetni.

A máv fentartják maguknak a jogot, hogy az ajánlattevők közül, tekintet nélkül a felajánlott egység árakra, szabadon választ-hassanak.

Budapest, 1909. július hóban.

Az üzletvezetőség.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség szíves tudomására hozni, hogy *fehénemű varrodámat* himzóműteremmel egészítettem ki, hol mindennemű himzést, ugymint *fehér, színes és madeira himzést, ugyszintén monogramokat* a legegyszerűbbtől a legdiszesebbig a legzölsebb kivitelben *gyorsan és jutányosan készítek.*

HALÁSZ ERNESTIN
Kossuth Lajos-utca 8.

360. 864. 907. s 1084. sz. 1909. végrh.

Árverési hirdetés.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az ujvidéki kir. jb. 1909. Sp. III. 629.896 kir. járásbírósnak 1909. évi Sp. IV 138. s V. 1140. számú végzése következtében Mantucz és Wilezek, Brüll F. F., ujvidéki szerb főgymnázium és Weinfeld Fülöp József-javára Czrnyanszky A. ujvidéki cég ellen 302 k. 80 f., 97 k. 75 f., 325 k. és 160 kor. 53 f. s jár. erejéig Ujvidéken foganatosított végrehajtás utján le- és felülfoglalt és 3854 k. becsült bolti áruk és bolti felszerelvények nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek az ujvidéki kir. járásbírósnak 1909. V. 1019. 1140. 1189 s 1362 számú végzése folytán 302 kor. 80 fill., 97 k. 75 f., 325 kor. és 160 kor. 55 f. ezeknek járó 6%, kamatai, 1/2% váltódíj és eddig bíróság már megállapított költségek erejéig, Ujvidéken alperes cég üzletében leendő megtartására 1909. július 31-ik napjának délelőtti 10 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Ujvidék, 1909. július hó 27. napján.

Basch Sándor,
kir. jb. végrehajtó.

Nagy üzlethelyiség!

Özv. Jovanovic Katalin szül. Gyomparits urnó buzatér 8. számú házában amelyet jelenleg a Szerb takarékpénztár r.-t. bérel, 1910. január hó 1-től, esetleg már előbb is *kiadó.* Közelebbi felvilágosításokkal a háztulajdonosnő szolgál. 1—1

1177/1909. vhtó szám.

Árverési hirdetés.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az ujvidéki kir. járásbírósnak 1909. évi V. 591. 604. 605. számú végzése következtében dr. Belohorszky János ügyvéd által képviselt M. Pekar & Comp. javára 319 k. 68 f. s jár. erejéig 1909. évi március hó 30-án foganatosított kielégítési végrehajtás utján lefoglalt és 1366 kor.-nára becsült következő ingóságok, u. m.: állványok, pénzszekrény, jégsekrény, likörök nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek az ujvidéki kir. járásbírósnak 1909. évi V. 591. 604. 605/6 számú végzése folytán 119 kor. tőkekövetelés hátralék erejéig Ujvidéken Szűcs-u. 10. sz. a leendő megtartására 1909. június 31-ik napjának d. e. 10 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielé-

gítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Ujvidék, 1909. július hó 20. napján.

Horváth Gusztáv
kir. jb. végrehajtó.

689 sz. vhtó 1909.

Árverési hirdetés.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az ujvidéki kir. járásbírósnak 1909. évi Sp. III. 348/3 számú végzése következtében Dr. Prodanovits Mihály ügyvéd által képviselt Peják Milos javára 67 k. s jár. erejéig 1909. évi április hó 17-én foganatosított kielégítési végrehajtás utján lefoglalt és 700 kor.-ra becsült következő ingóságok, u. m.: két papírvágó gép nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek az ujvidéki kir. járásbírósnak 1909. évi V. 825/2 számú végzése folytán 67 korona tőkekövetelés, ennek 1909. évi március hó 1. napjától járó 5% kamatai, és eddig összesen 19 kor. 20 fillérben bíróság már megállapított költségek erejéig, Ujvidéken Szűcs-utca 32. szám alatt leendő megtartására 1909. évi július hó 27-ik napjának délelőtti 9 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Ujvidék, 1909. évi július hó 7-én.

Horváth Gusztáv
kir. jb. végrehajtó.

909. sz. végrh. 1909.

Árverési hirdetés.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az ujvidéki kir. járásbírósnak 1909. évi Sp. III. 628 számú végzése következtében Stratirovits László ujvidéki ügyvéd által képviselt Ujvidéki Szerb főgymnázium javára Adamovits Alexander ujvidéki lakos ellen 108 k. s jár. erejéig 1909. év-június hó 15-én foganatosított kielégítési végrehajtás utján lefoglalt és 266 kor.-ra becsült szobabutorok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek az ujvidéki kir. járásbírósnak 1909. V. 1093/2. számú végzése folytán 108 korona tőkekövetelés, ennek 1909. évi január hó 1. napjától járó 5% kamatai, 1/2% váltódíj és eddig összesen 82 korona 20 fillérben bíróság már megállapított költségek erejéig Ujvidéken alperes lakásán leendő megtartására 1909. évi augusztus hó 2-ik napjának délelőtti 9 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Ujvidék, 1909. július hó 19-án.

Basch Sándor,
kir. bír. végrehajtó.

Tudomásul.

Van szerencsém a t. közönség és üzletfeleim szives tudomására hozni, hogy mindenemű *villamos berendezéseket, házi vezeték-eket, erőtviteli munkát, kirakatberendezéseket, reklam-világítást* jótállás mellett és mérsékelt áron elvállalok, valamint mindennemű *víz-vezetéki, klozet és fürdő-berendezéseket*, nem különben *házi-sürgöny* berendezést elvállalok.

E szakmába vágó összes javítások eszközésére vállalkozom. Tisztelettel

5-10 Bernold Lipót és társa.

Nevelő-intézet.

A „Szegedi Deák-Otthon“ mint fiúnevelő-intézet nemzetiség és felekezeti különbség nélkül vesz fel növendékeket, kik a középiskolák bármelyikében, a tanító-képzőbe, a kereskedelmi, polgári iskolába járnak. Ellátási díj évi 400 korona. Bő tájékoztatást nyújtó prospektust készséggel küld

Bohn Károly,
igazgató.

2-3

Szeged, Tisza Lajos-körut; telefon 514.

MUSCHONG-BUZIÁSFÜRDŐ BUZIÁSI PHÖNIX ÁSVÁNY- ÜDIT-GYÓGYIT

Vese- és hólyagbajoknál, a vesemedence idült hurutjainál, húgykő- és fűvény-képződésnél a légutak és a kiválasztó szervek hurutos bántalmainál kitűnő hatásának bizonyít

Orvosilag ajánlva.

Képviselőt és főlerakat: Dietzgen Imre
11-12 Fia cégnél Ujvidék.

Miért vesz minden szegény és gazdag DIANA sósborszeszt?

24-35

Mert a fáradt test okvetlen megkíván egy jó
masszirozást.

Mert bedörzsölés által rögtön elmúlnak a meghűléstől és megerőltetéstől keletkezett és visszamaradt fájdalmak.

Mert különös előnye, hogy már a

masszirozás alatt

mulnak el a leghevesebb fájdalmak.

Nagyon sokan cseppenként cukorra vagy vízbe

veszik

mint étvágygerjesztőt és fájdalomcsillapítót.

Munkásoknak is

kincset ér egy üveg valódi

DIANA SÓSBORSZESZ.

Bedörzsölés után a fáradt, vagy elernyedett izmok és idegek visszanyerik természetes frissességüket és rugékonyságukat.

Akik sokat utaznak,

azok minden, az utazásnál elkerülhetlen kellemetlenségektől és bajtól meg lesznek óva, ha **DIANA**-sósborszeszt visznek magukkal. Mert a **DIANA**-sósborszesz ihatóvá és teljesen ártalmatlanná teszi a legrosszabb vizet is, hőségtől vagy az utazásnál más okból gyakran előforduló fejfájás és egyéb bajoknál kellemesen ható enyhítő és házi szer. **Hajón utazókat** megóvjaa a rettenetes tengeri betegségekből származó kellemetlen utóbajoktól.

Gyermekápolásnál

valósággal nélkülözhetlen. Meggátolja, mint óvszer, a test kipárlását, a gyakori mandula- és toroklobot; fogzásnál minimálisra redukálja a fájdalmakat

Munkások,

kik testi erejük után szerzik meg a mindennapi kenyeret, utólérhetlen, kiváló izomgerjesztő szert nyernek a **DIANA**-sósborszeszben. A fáradt testre üdítőleg hat, a gyakori hát- és derékfájást meggátolja, néhány előzetes bedörzsölés által.

Az egész országban mindenütt kapható.

Egyedüli készítő: **Erényi Béla** gyógyszerész, Budapest, Károly-körut 5.

Minden üvegnek plombáiva kell lenni. Használt „DIANA sósborszesz“ üvegeket nem veszünk vissza.

Postán legkevesebb 6 üveg szállítható utánvétel mellett

Egy üveg Diana sósborszesz 44 fillér.

Egy n. üveg Diana sósborszesz 1 kor. 10 fillér.

Egy legn. ü. Diana sósborszesz 2 kor. 20 fillér.

Hivatalnokok, díjnokok,

szóval irodai munkát végző és sokat görnyedő egyének jobb, hálsabb szert nem találnak a **DIANA**-sósborszeszénél, amely a sok ülésből származó, elmaradhatlan bajok ellen a leghatásosabb, biztosan ható szer.

Mint arcápoló szer,

a legkiválóbb a **DIANA**-sósborszesz, amely eltünteti a mitesszereket, az arcot simává, tisztává varázsolja. Sikeresen alkalmazható izzadás ellen, valamint szájbúz megszüntetéséhez. Fürdővizben, mosdóvizben használva, a testnek bámulatos rugékonyságot, üdéséget kölcsönöz.

Fejfájásban

szemvedők állítása szerint a **DIANA**-sósborszesz biztosan hat és a legolcsóbb háziszer.

Esténként miért használják oly előszeretettel a

DIANA SÓSBORSZESZT

minden házban?

Aki egész nap dolgozik, jön-megy, kifáradt, testileg és szellemileg meg van erőltetve, annak okvetlen szükséges, hogy lefekvéskor jól bemasszirozza magát a

DIANA sósborszeszszel:

Mert erősíti és edzi a testet.
Mert erősíti és edzi a csontokat.
Mert erősíti és edzi az inakat.
Mert erősíti és edzi az ereket.
Mert a bedörzsölés által a véredények mozgásba jönnek, miáltal felfrissül az egész szervezet.
Mert a has masszirozása által a széklet teljesen rendbe jön.
Mert a bágyadtság a homlok bedörzsölése által végképpen elmúlik.
Akik egész nap az asztal mellett ülnek, görnyednek, dolgoznak, olvasnak, irnak: rendszeren hátfájásuk van, ezeknek megfixírozhatatlan egy jó bedörzsölés a valódi

DIANA sósborszeszszel,

mely a fájdalmat már a masszirozás alatt szünteti meg.

Szerémi borozó

UJVIDÉKEN.

Kenyér-utca 23. szám.

a Központi Hitelintézettel szemben.

Miben a borozóban kizárólag Schwarz József ur legkiválóbb saját termésű borai saját őzösbortörvénye és szilvioriumi Kamonicán a Paraga hegyen fekvő 30 holdas szőlőjéből peharankintés zárt palackokban mérsékelt áron kerülnek kimerésre.

Megrendelések hordókban 50 litertől feljebb Schwarz Testvérek o. Irodájában Háltér 12. sz. alatt felvétetnek.

Az étkezésben lehet jó és olcsó ételket kapni. 28-50

Gőztéglagyár.

Fraunhoffer, Marx és Schneider Ujvidéken ajánlják legjobb minőségű és szép kivitelű fali-, gép-, kut-, lépcső-, kövezőtéglákat és cserepeket, francia biztonsági duplahornyú szélfogóléccel ellátott átfedő tetőcserep és a hozzávaló kupcserep kátrányozott és anélkül 2020. szám stb. a legolcsóbb napi árak mellett.

Megrendelések alkalmával kérjük a nagyérdemű közönséget megbízottunkhoz, Profuma Károly urhoz (Zrinyi Ilona, ezeltől Kigyó-utca 14. sz.) fordulni. 9-10

HERKULES MOTOR VALLALAT
BUDAPEST VYACSI-UT 30.

ELISMERT LEGHIRESEBB
CSÉPLŐKÉSZLETEK

TELJES JÓTÁLÁSSAL

ÜZEMBEN BÁRMIKOR MEGTEKINTHETŐK.

ELSŐRENDEŐ SZIVOGÁZTELEPEK

ÜZEMKÖLTSÉG.

LŐERŐ DRÁNKINT KB. 1X-2 FILLER

ÜZEMZAVAROK KIZÁRVA.

ÁRJEBYZÉK INGYEN.

Eladó. Attila-utca 3. számú ház szabad kézből eladó. Bővebbet ugyanott.

Védjegy: „Horgony“

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller

pótleka

egy régióknak bizonyult háziszser, mely már sok év óta legjobb fájdalomcsillapító szernek bizonyult köszvényénél, oszúnál és meghűléseknél, bedörzsölés-képpen használva.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatosak legyünk és csak olyan üveget fogadjunk el, mely a „Horgony“ védjeggyel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben K-80, K1.40 és K2.- és úgyszólván minden gyógyszerertárban kapható. — Főraktár: Török József gyógyszerészénél, Budapest.

Richter gyógyszerertára az „Arany oroszlánhoz“, Prágában, Elisabethstrasse 5 neu. Mindennapi szétküldés.

Matkovits szobafestő és mázoló

Rókus KOSSUTH LAJOS-UTCA 45. ÖRMÉNYTEPLOMHÁZ.

Egy külön kijáratu

utcai szoba kiadó.

2-5 Zrinyi Ilona-utca 42. sz.

Eladó

3 gyalupad és az összes asztalos szerszám, 3 munkás részére eladó.

3-3 IVITS SZVETOZÁR.

Szt. Lukácsfürdői

kristályforrás-ásványviz.

Étvágyat javít, Gyomorrontást megakadályoz.

Főraktár Ujvidék- és környékére: Bauer Gyula sörnagykereskedőnél Ujvidéken. 3-10

VALÓDI BRÜNNI SZÖVETEK

az 1909. évi tavaszi és nyári Idényre.

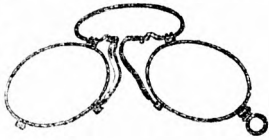
Egy szelvény 3.10 m. hosszú teljes férflruhához (kabát, nadrág és mellény) elegendő, csak	1 szelvény 7 korona 1 szelvény 10 korona 1 szelvény 12 korona 1 szelvény 15 korona 1 szelvény 17 korona 1 szelvény 18 korona 1 szelvény 20 korona
---	---

Egy szelvényt fekete szalonruhához 20 K.-ért, szintegy felöltőszövetet, turistolódent, selyemkangarnt stb. gyári áron küld a mint megbízható és szolid cég mindonütt ismert posztógyári raktár.

Siegel-Imhof Brünn.

Minták ingyen és bérmentve.

Az előnév, a melyeket a magánvevő élvez, ha szövetségletét közvetlen Siegel-Imhof cégnél, a gyári piacon rendeli meg, igen jelentékeny. Szabott, legolcsóbb árak. Óriási választék. Mintahű, figyelmes kiszolgálás, még a legkisebb rendelésnél is, teljesen friss áruban.

Üzlet áthelyezés!

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására hozni, hogy üzletemet

Kossuth Lajos (Fő)-utca 23. szám

alá fogom áthelyezni.

Az átköltözködést megkönnyebbitendő, az összes arany-, ezüst, és ékszer árut fali zseb-, inga-, ébresztő, stb. órákat, valamint argentor-ezüst, Chinaezüst és mindenfajta optikai árut

meglepően olcsó árakon bocsátom eladásra.

Mindenkinek saját érdekében áll tehát ezen alkalmat felhasználva rendkívül olcsón bevásárolni.

Tisztelettel KRAUSZ SAMU,

órák, ékszerész, látszerész UJVIDÉK, Ferenc József (fő)-tér 3. szám WAGNER Testvérek-féle házban.

WAGNER TESTVÉREK, UJVIDÉK.

Főtér, saját ház Pazar berendezés, látványosság. Telefon 105.

ALAPITTATOTT 1866-ban.

Fűszer, osemegé-, sajt, saját termésű borok, valódi szerémi szilviorium kereskedés.

Bel- és külhoni borok.

Legfinomabb teák.

Önkrozzott gyümölcs.

Likörök
Zöldség
Gyümölcs és hal
Conservok
Vadak
Hízalt szárnyas
Finom felvágott és hús-Neműek.

Jamaika rum
Tea sütemény
Kugler-Gerbeaud
Sütemények és bonbonok
Mézeskalács
Libamáj
Szárnyas és tengeri rák
Pástétomok.

Töltött francia
Dinnye
Magyar és francia pezsgők
Kassai s prágai sodar
Angol husos szalonna
Füstölt lazac
Óriás kelet-tengeri hering.

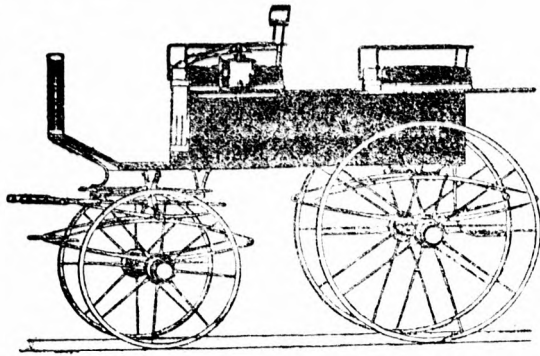
Ozsonnák és jourok részére hideg plattnik és halak diszes elkészítését elvállaljuk. Telefon rendelések azonnal eszközöltetnek, vidéki megrendeléseket ingyen osomagolásban a beérkezési napon adunk postára.

Árlap ingyen és bérmentve.

Futókocsik, kétkerekű kocsik, homok-
futókocsik, hajtókocsik, vadászati haj-
tókocsik, coupék nyitott és félfedeles
kocsik, landau kocsik, omnibuszok
mentőkocsik, halottaskocsik

valamint mindennemű

luxus- és üzleti- kocsik a legeggy-
szerűbbtől a legfinomabb kivitelig.

Hajlított kocslalkatrészek nagybani
gyártása.

Használt kocsik javíttatnak vagy
becseréltetnek.

Legujabb kitüntetés:
London 1908. arany érem.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Első délmagyarországi kocsi- és gőzhajlítógyár gőzfűrésztelep

REICH MÁTYÁS ÉS LEBHERZ KÁROLY

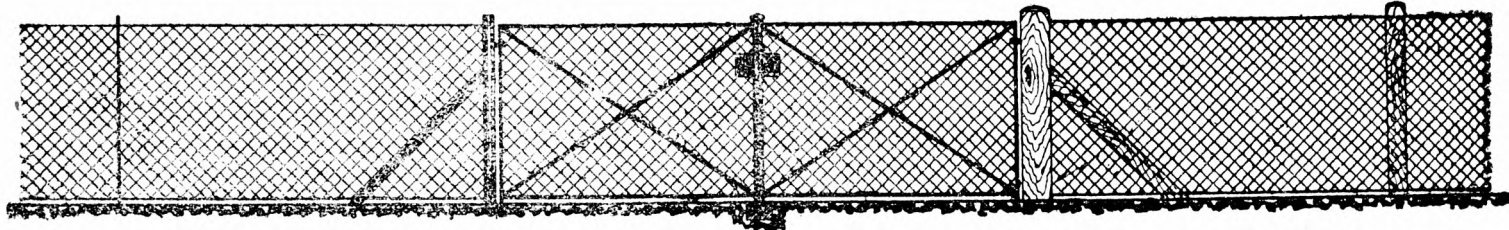
Megyei — Interurbán Telefon 134.

UJVIDÉK, (a Limán-on).

OLCSÓ SODRONYKERITÉS!

Sodronygépfonatok vas- és horganyzott sodronyból,
a sodrony vastagsága és fonatűrbség szerint négyszögméterenként

30 fillértől feljebb K. 1-20-ig.

WITZ FERENCZ,

ELSŐ DÉLMAGYARORSZÁGI

sodrony-szövet-, fonat-, rács-, matracz- és szitaárú-gyár

UJVIDÉK Buzatér 15.

Képes árjegyzék és költségelőirányzatok ingyen és bérmentve.

Szolid, gyors és pontos kiszolgálás!

Magyar ásványvíz

forgalmi és kiviteli részvénytársaság
Budapest, V., Báthory-utca 5. szám.

Kizárólag természetes magyar ásványvizet hozunk forgalomba.

Borszéki Boldizsár, idült gyomorhaj-
ellen
Borszéki Főkut, az ásványvizek királya,
kősvény ellen
Borszéki Kossuth, vöröszegénység ellen
Sedeki Matild, alkális savanyúvíz

Boross, vesehaj ellen
Borhegyi, húgyhajtó
Bohóti, üdítő víz
Előpataki, sárgaság ellen
Felsőrákosi Mária, lógeszthurut ellen
Hargitfalvai, üdítő ital

Horgász, étvágygerjesztő
Káson-fékt (Salutaris), jód és lithium
tartalmu
Répáti, égvényes ásványvíz
Székely-Sellers, idült gyomorhajok ellen
Szejkal, cukorbetegség ellen

Kérdezze meg az orvosát
és megtudja, hogy a

természetes ásványvíz

gyógyhatása és kellemes íze össze nem
hasonlítható a mesterséges ásványvizekkel.

Magyar ásványvizeinkkel a külföld majdnem összes gyógyvizet pótolhatók.

Ujvidéki képviselő: Schossberger Adolf, továbbá kaphatók a vizek még: Ditzgen I. és Fial, Wagner Testvérek, Ludwig J. és Stefanovits L. Pia cégeknek.

CARL KRONSTEINER

Időjárással dacoló, mész-

Façade-festékei 50 anyalatban
kg-ja 24 fl.-től
feljebb.

Évtizedek óta igen jól bevált és minden utánzatot felülmúló.
Egyetlen célszerű mázolóanyag homlokzatokon, melyek már
színezve voltak.

Mintakönyv és prospektus ingyen s bérmentve.

Raktárak minden nagyobb városban.

Emailfaçade-festékek

moshatók, egy vonással fednek, alapmázolás felesleges, zománczilárd, csak hideg
vízzel keverve, azonnal használható, antiszeptis, mérégmentes, likaos. Ideális
máz belső helyiségekre, faépítményekre, mint fészer, pavillon, kerítések stb.

Kapható minden árnyalatban, költség m²-je 5 fl.

Carl Kronsteiner, Wien, III., Hauptstrasse 120.

8-12